

The logo for 4FRONT, featuring a bold, dark grey '4' followed by the word 'FRONT' in a lighter grey, sans-serif font.

4FRONT

KIERTOTALOUDEN JULKISET RAHOITUSLÄHTEET JA KEHITYSTARPEET

KIERTOTALOUDEN RAHOITUKSEN FOORUMI
7.6.2023

VESA SALMINEN
4FRONT OY

Sisällys

- Kiertotalouden strategisen ohjelman arviointi
- Kiertotalouden julkiset rahoituslähteet – keskeiset havainnot
- Yhteenveto vahvuuksista ja kehityskohteista
- Arvioinnin suositukset julkisten rahoitusinstrumenttien kehittämiseksi.

Kiertotalouden strategisen ohjelman arviointi

- Tavoitteena oli tuottaa **kokonaiskuva ohjelman edistymisestä ja vaikuttavuudesta** sekä keskeisistä haasteista, mahdollisuuksista ja kehittämistarpeista
- Näkökulmina
  - sääntely ja viranomaisyhteistyö
  - taloudellinen ohjaus
  - informaatio-ohjaus
- Arvioinnin toteuttivat ympäristöministeriön toimeksiannosta Forefront Oy, Enact ja KPMG Oy aikavälillä elokuu 2022 - maaliskuu 2023.
- Arviointi toteutettiin monimenetelmällisesti hyödyntäen dokumenttianalyysiä, haastatteluita, kyselyä, verrokkimaa-arviota ja työpajoja.
- Loppuraportti julkaistiin maaliskuussa 2023 (linkki: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-558-0>)

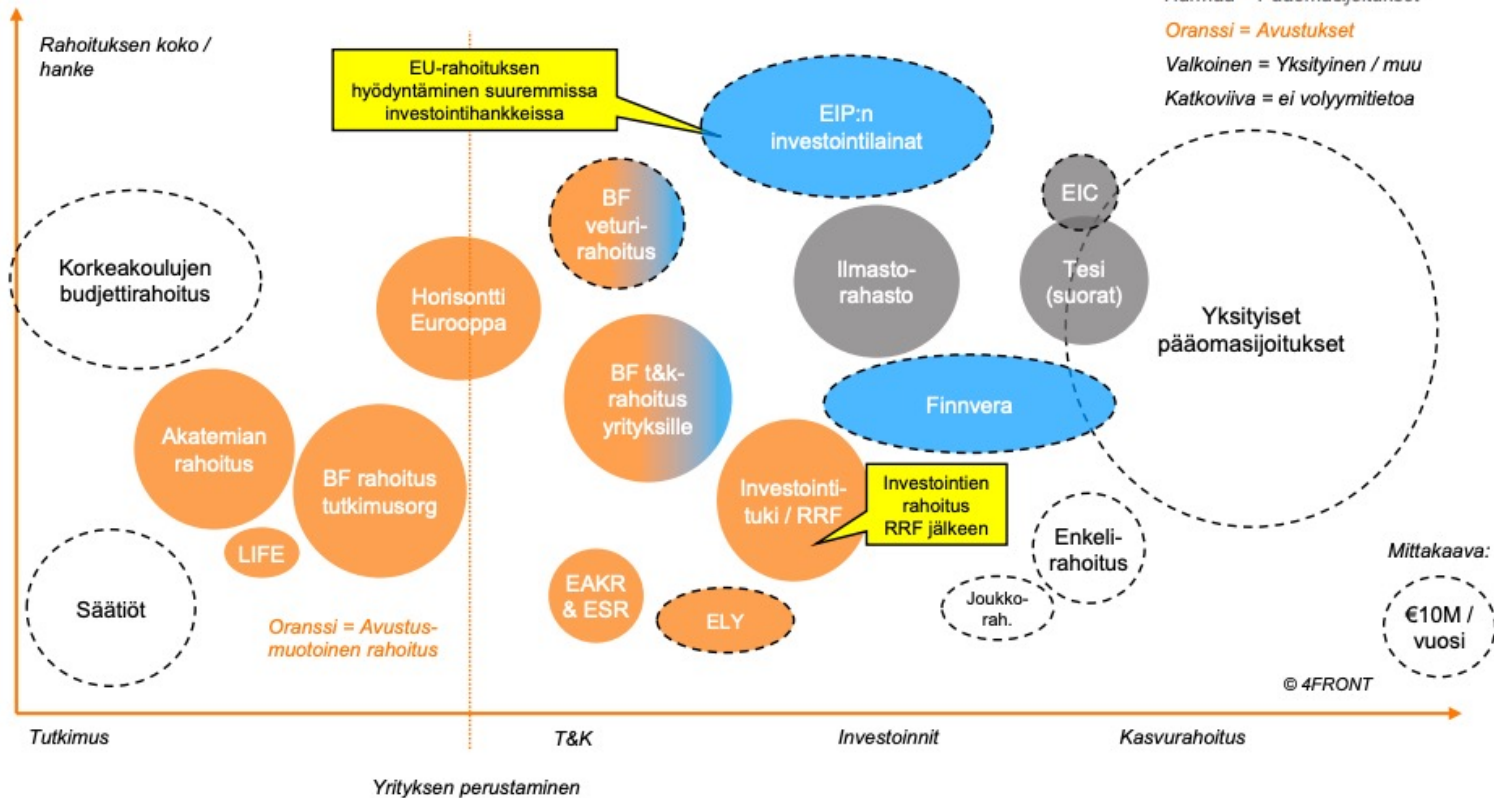
Julkisten rahoituslähteiden analyysi

- Arvioinnin yhteydessä analysoitiin kattavasti julkisten rahoitusinstrumenttien soveltuvuutta ja hyödyntämistä kiertotalouden edistämisessä.
- Analyysi toteutettiin pääosin julkisten aineistojen (rahoittajien verkkosivut, vuosiraportit, rahoitustiedot) perusteella.
- Joitakin tietoja täydennettiin rahoittajien haastatteluiden pohjalta.

Instrumentti	Rahoituslähteiden kuvaus ja analyysi	Rahoitustietojen analyysi	Tietolähde
Kansallinen rahoitus			
Business Finlandin t&k-rahoitus ja ohjelmat	Kyllä	Kyllä	BF + haastattelut
Business Finlandin ekosysteemien rahoitus	Kyllä	Soveltuvin osin	BF
Kestävän kasvun ohjelma (RRF)	Kyllä	Soveltuvin osin	Haastattelut
Suomen Akatemia ja STN	Kyllä	Kyllä	SA
Tesin suorat sijoitukset ja rahastosijoitukset	Kyllä	Soveltuvin osin	Tesi
Ilmatorahasto	Kyllä	Kyllä	IR
Finnvera	Kyllä	Ei	-
ELY-keskukset	Kyllä	Ei	-
EU-rahoitus			
Rakennerahastot (EAKR ja ESR)	Kyllä	Kyllä	RR-tietopalvelu
LIFE	Kyllä	Kyllä	YM
Euroopan investointipankki (EIP)	Kyllä	Soveltuvin osin	EIP
InvestEU	Kyllä	Ei	-
Horisontti Eurooppa	Kyllä	Soveltuvin osin	EUTI (BF)

Yleiskuva rahoituslähteistä

Läpileikkaus kiertotalousteeman julkisesta rahoituksesta vuositasolla.

Keskeiset havainnot 1/2

Instrumentti	Keskeiset havainnot
Business Finlandin t&k-rahoitus	Rahoitusta saatavilla hyvin t&k-hankkeille. Merkittävä kiertotalouteen kohdistuva ohjelma.
Business Finlandin kasvumoottorit ja veturirahoitus	Huomattavaa rahoitusta kiertotalouden ekosysteemien kehittämiseksi.
RRF kestävän kasvun ohjelma	Ohjelman kautta merkittävää rahoitusta myös kiertotalouden investointeihin. Ohjelma kuitenkin päättymässä.
Finnveran lainat ja takaukset	Rahoitus soveltuu hyvin myös kiertotalousyrityksille, joilla merkittäviä investointitarpeita.
Tessin pääomasijoitukset	Kiertotalous yksi suurimmista suorien sijoitusten ohjelmista.

Huom. uusi ilmasto- ja ympäristölaina lanseeraatiin 1.6.

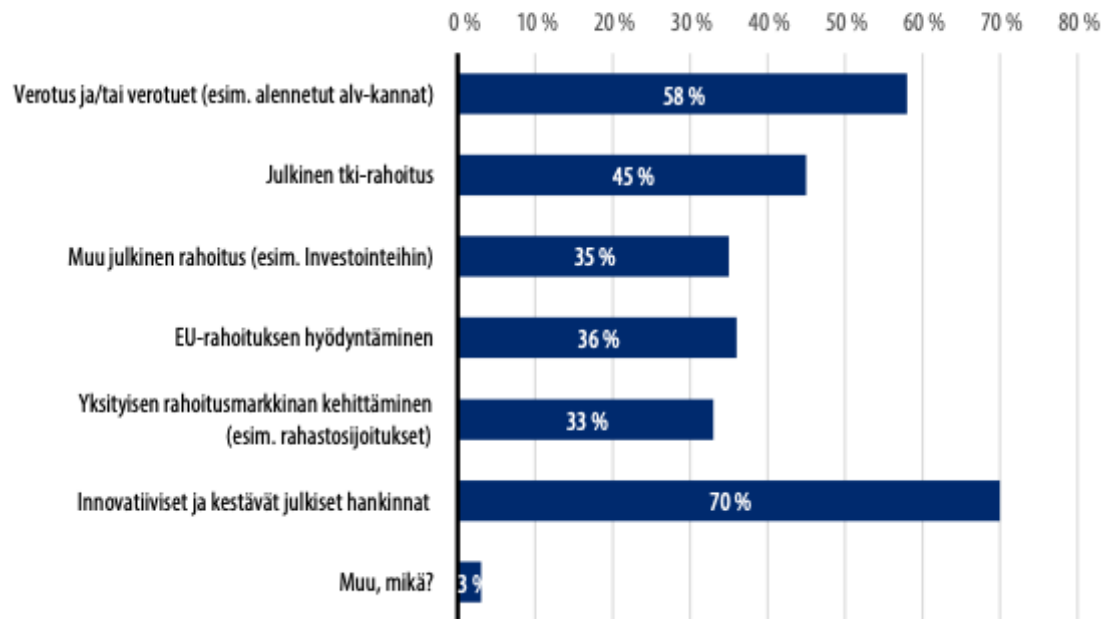
Keskeiset havainnot 2/2

Ilmastorahasto	Huomattava osa rahoituspäätöksistä kohdistunut kiertotalous-yrityksiin. Kiertotalouden edistäminen yksi painopisteistä.
ELY-keskusten kehittämisavustus	Soveltuu pk-yritysten kehittämishankkeisiin ja investointeihin. Alueellisia eroja rahoituksen saatavuudessa.
Rakennerahastot	Kiertotalous yksi nykyisen ohjelmakauden painopisteistä. Merkittävä määrä hankerahoitusta kohdistunut kiertotalous-hankkeille.
Suomen Akatemia ja STN	Kiertotalous keskeinen tema kolmessa Strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) tutkimusohjelmassa.
InvestEU ja EIP	Todennäköisesti hyödyntämätöntä potentiaalia erityisesti suurempien investointien rahoittamiseen. Edellyttäisi tarkempaa analyysia.

InvestEU-takaus käytössä uudessa ilmasto- ja ympäristölainassa.

Sidosryhmien näkemyksiä taloudellisista kannusteista

Kuvio 10. Keskeisimmät kehityskohteet taloudellisissa ohjaukeinoissa. N = 66

Verotus ja julkiset hankinnat
nähdään rahoitusta suurempina
pullonkauloina.

Yhteenvedo vahvuuksista ja kehityskohteista

Keskeisiä vahvuuksia:

- Julkisia rahoitusinstrumentteja on **hyödynnetty monipuolisesti**.
- **TKI-rahoitusta projekteille** on pääosin hyvin saatavilla.
- **Julkisia pääomasijoituksia** kohdistunut merkittävässä määrin kiertotalousteemaan (Tessin Kiertotalousohjelma, Ilmastorahasto).
- Kiertotalouden **ekosysteemien** kehittämiseksi on kohdistettu huomattavaa rahoitusta (Business Finlandin kasvumoottorit ja veturirahoitus).
- Kiertotalouden **investointeihin** on ollut tarjolla rahoitusta Kestävän kasvun ohjelmassa, jonka toteutusta tuetaan EU:n elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF).

Heikkouksia ja pullonkauloja:

- Pk-yritysten kiertotalousinvestointien rahoitus RRF:n jälkeen.
- Rahoitus on pääosin **hanke- tai ohjelmamuotoista** ja lyhytjänteistä.
- **EU:n markkinaehtoista rahoitusta** ja Euroopan investointipankin (EIP) lainarahoitusta ei hyödynnetä riittävän tehokkaasti (erityisesti suurten investointien rahoittamisessa).
- **Systemisten innovaatioiden ja ratkaisujen kokoaminen** (ja rahoittaminen) on hyvin haastavaa ja edellyttää laaja-alaista julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä.
- Tarve muiden ohjauskeinojen tehokkaammalle hyödyntämiselle rahoituksen rinnalla (**rahoitus ei yksin riitä** systemisten ongelmien ratkaisussa).

Arvioinnin julkisten rahoitusinstrumenttien kehittämiseksi

- Systeemisten, suurempia investointeja vaativien kiertotaloushankkeiden (ml. laajemmat demonstraatio- ja kokeiluhankkeet) rahoittamiseksi tulee **kehittää julkisten sekä yksityisten rahoittajien yhteisrahoitusta** ja kumppanuutta sekä lisätä **rahoittajien välistä yhteistyötä**.
- **ELY-keskusten kehittämisavustusten ja rakennerahastorahoituksen kohdentaminen** entistä tehokkaammin kiertotalouden paikallisten ja alueellisten investointien sekä kokeilujen rahoittamiseen (huomioiden alueelliset kysyntä- ja saatavuuserot).
- Varmistettava **EU:n laina- ja takausinstrumenttien** tehokas hyödyntäminen erityisesti isompien investointien rahoittamisessa.

4FRONT

Kiitos!

Vesa Salminen

Vesa.salminen@4front.fi

+358 40 583 8348

